

Παπα-Νικόλας Πλανάς

Ο παπα - Νικόλας Πλανάς ήταν άνθρωπος άκακος, απονήρευτος και με βαθειά ταπείνωση. Ο προγνώστης Θεός τον επροίκισε με το προορατικό χάρισμα ενώ ήταν ακόμα μικρό παιδί. Με την μεγάλη απλότητα που τον διέκρινε, διηγόταν: *"Μια βραδυά χειμωνιάτικη, που καθόμασταν στο τζάκι είπα στον πατέρα μου: "Πατέρα, αυτή την στιγμή εβυθίσθη το καΐκι μας το "Ευαγγελίστρια" έξω από την Πόλη". Έντρομος ο πατέρας μας, λέγει στην μητέρα μου: "Γυναίκα, τι λέγει το παιδί"; Και όντως, αυτή τη στιγμή επνίγη το καΐκι μας..."*. Και για να αποφύγη τον θαυμασμό των άλλων, αλλά και τον πειρασμό της υπερηφανείας έλεγε, ότι *"όλα τα παιδιά είναι προορατικά"*.

Δεκατεσσάρων ετών έμεινε ορφανός από πατέρα, και στα δεκαεπτά νυμφεύθηκε στην Αθήνα, όπου μετεκόμισε με την μητέρα και τα αδέρφια του από την γενέτειρά του την Νάξο. Η σύζυγος του απέθανε σε νεαρή ηλικία, αφού εν τω μεταξύ απέκτησαν ένα αγόρι. Στην πολυθόρυβη πόλη και μέσα σε τόσες φροντίδες, αφού ήταν πατέρας και μητέρα μαζί για το παιδί του και παράλληλα πνευματικός πατέρας για τους ενορίτες του, έζησε βίον αληθινού ασκητού με νήψη, προσευχή και λατρευτική ζωή.

Τις πρώτες γραπτές μαρτυρίες για την αγιότητα του παπα-Νικόλα τις έχουμε από τον σύγχρονό του Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη. Ο Παπαδιαμάντης ήταν ψάλτης του, στο Εκκλησάκι του Αγίου Ελισσαίου, κοντά στο Μοναστηράκι της Αθήνας. Έψαλλε στους εσπερινούς και τους όρθρους, στις λειτουργίες και τις ολονυκτίες, που τελούσε με κατάνυξη, αλλά και μεγαλοπρέπεια ο παπα-Νικόλας. Και μπόρεσε να διεισδύση στο βάθος της αγιασμένης αυτής ύπαρξης και να αντιληφθή το πλήθος των χαρισμάτων της, τα οποία ήταν επιμελώς κρυμμένα κάτω από το κέλυφος της απλότητας και της ταπείνωσης, γιατί ήταν και εκείνος

εντεταγμένος στην ίδια προοπτική, ήταν, δηλαδή, φορέας της Ορθοδόξου Παραδόσεως. Τον ονομάζει άξιο λειτουργό του Υψίστου και τον αντιπαραβάλλει με τους "επαγγελματικούς ιερείς", όπως τους αποκαλεί, και συνεχίζει: "Είναι ο ταπεινότερος των ιερέων και ο απλοϊκότερος των ανθρώπων... είναι αξιαγάπητος, είναι απλοϊκός και ενάρετος, είναι άξιος του πρώτου Μακαρισμού του Σωτήρος".

Ήταν, όπως όλοι οι Άγιοι, φιλοχρήματος και ελεήμων. "Περνούσε πολύ χρήμα από τα χέρια του, αλλά αμέσως διοχετευόταν στην ελεημοσύνη. Ως και νεαρούς διάκους βοηθούσε να σπουδάσουν. Πολλές φορές δεν είχε ούτε μια πεντάρα πάνω του. Χωρίς να το προσέξει κάποτε πήρε ένα αμάξι να τον πάει σε κάποιο σπίτι. Όταν έφθασαν και ηθέλησε να πληρώσει... κοιτάζει για λεπτά, ξανακοιτάζει, τίποτα. Βρέθηκε σε αμηχανία. Του λέγει ο αμαξάς: "Δεν είσαι συ ο εφημέριος του Αγίου Ιωάννου, ο παπα - Νικόλας;" - "Ναι, παιδί μου, εγώ είμαι". - "Ε, δεν θέλω λεπτά, μόνον την ευχή σου!". Σε μια άλλη περίπτωση κάποιος, που του διάβασε κάποτε παράκληση, του έδωσε ως πληρωμή κάποιο σεβαστό ποσόν, μέσα σε κλειστόν φάκελο. Αυτός, καθώς πήρε τον φάκελο, τον έδωσε αμέσως κλειστόν σε μια πτωχή, που τον περίμενε πότε να τελειώσει την παράκληση. Ο άνθρωπος που του τον έδωσε, άναψε από στενοχώρια. "Μα τον ευλογημένον", έλεγε, "να μην κοιτάξει καν τι του έδωσα;!".

Έδειχνε μεγάλη υπομονή στους πειρασμούς και τις δοκιμασίες και αφάνταστη ψυχραιμία. Έλεγε κάποτε ο ίδιος συμβουλευόντας μια πνευματική του κόρη: "Εγώ παιδί μου με την υπομονή τα έβγαλα πέρα τα τόσα σκάνταλα που μου παρουσιαζόντουσαν".

Μεγάλη σημασία έδινε στην προσοχή και την συγκέντρωση του νου κατά την διάρκεια της προσευχής και της λατρείας. Στις διδασκαλίες του προς τα πνευματικά του παιδιά τόνιζε πολύ το σημείο αυτό. Μάλιστα, όταν έβγαине να θυμιάσει, κατά την διάρκεια του Όρθρου, πολλές φορές τον είδαν να θυμιά άδεια στασίδια, ενώ αντίθετα δεν θυμιούσε κάποιους από τους παρισταμένους. Με το πνευματικό του χάρισμα διέκρινε ότι, κάποιοι από τους παρόντες σωματικά ήσαν ουσιαστικά απόντες, αφού ο νους τους ήταν σκορπισμένος και τριγυρνούσε έξω εδώ κι εκεί, ενώ κάποιοι που απουσίαζαν, λόγω ασθενείας ή για άλλους λόγους ανωτέρους της θελήσεώς τους ήσαν νοερά παρόντες και προσευχόντουσαν την ώρα εκείνη.

+++

Μια αθηναϊκή οικογένεια είχε παιδί στο εκστρατευτικό σώμα που πήγε στην Κριμαία. Είχαν τρία ολόκληρα χρόνια να επικοινωνήσουν μαζί του και δεν ήξεραν αν ζει ή αν πέθανε. Ρώτησαν παντού, αλλά από πουθενά δεν μπόρεσαν να μάθουν τίποτα. Άκουσαν για τον παπα-Νικόλα τον Πλανά και κατέφυγαν σ' αυτόν. Του διεκτραγώδησαν τον πόνο τους. Εκείνος τους είπε:

-Ελάτε αύριο, να σας πω.

Σε τέτοιες περιπτώσεις αγρυπνούσε προσευχόμενος. Πήγαν την επόμενη μέρα γεμάτοι αγωνία. Και τους λέει:

-Ζεί το παιδί σας. Στο τέλος της εβδομάδας θα έχετε γράμμα του και τον άλλο μήνα θα δείτε και τον ίδιο!

Όπως τους τα είπε, έτσι και συνέβησαν. Μετά τον ερχομό του στρατευμένου παιδιού ολόκληρη η οικογένεια ζήτησε να ευλογηθεί από τον ταπεινό ιερέα.

+++

Η χαρά του και η ζωή του ήτανε να λατρεύει τον Θεό «ημέρας και νυκτός», να κάνει λειτουργίες, αγρυπνίες, εσπερινούς, παρακλήσεις, αγιασμούς, ευχέλαια, μνημόσυνα. Έξω απ' αυτά, ζωή και ευτυχία δεν υπήρχε για τον γέροντα , για τον «παππού», για τον παπα-Νικόλα...

Όλη η έγνοια και η φροντίδα του γέροντα ήτανε η σωτηρία των προβάτων . τα πονούσε , επειδή δεν ήτανε «ο μισθωτός» που αφήνει τα πρόβατα και φεύγει... Με τα χρήματα α δεν είχε καμιά συνάφεια. Ό,τι του δίνανε για να λειτουργήσει και για να μνημονέψει, από το ένα χέρι τα' παίρνε και από τ' άλλο τα έδινε.

Επί 50χρόνια δεν ήξερε τι θα πει πρωινό ρόφημα, ή μεσημεριανός ύπνος! Τις καλοκαιρινές ώρας, που ο κόσμος ησυχάζει , έστω και μια ώρα, αυτός μνημόνευε τα ατελείωτα ονόματα των χριστιανών.

...Υπεραγαπούσε τους ενορίτες του, τους συλλειτουργούς του, τους επιτρόπους και δεν απεσπάτο εντελώς από το Ναό, γιατί δεν υπέφερε να είναι μακριά από την αγάπη τους.

Γράφει ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, που τον γνώρισε και έψαλλε πολλές φορές στις αγρυπνίες:

«Μεταξύ των υπάρχοντων ιερέων υπάρχουν ακόμη πολλοί ενάρετοι και αγαθοί, εις τας πόλεις και εις τας χωρία...

Είναι τύποι λαϊκοί , ωφέλιμοι , σεβάσμιοι. Ας μην εκφωνούσι λόγους. Ηξεύρουν αυτοί άλλον τρόπον πώς να διδάσκωσι το ποίμνιον. Γνωρίζω έναν εις τας Αθήνας. Είναι ο ταπεινότερος των ιερέων και ο απλοϊκότερος των ανθρώπων...Εις κάθε προσκομιδήν μνημονεύει δύο ή τρεις χιλιάδας ονόματα. Δεν βραδύνει ποτέ. Η προσκομιδή παρ' αυτό διαρκεί δύο ώρας. Η Λειτουργία άλλας δύο. Εις την απόλυσιν της Λειτουργίας, όσα κομμάτια έχει εντός του ιερού, από πρόσφορα ή αρτοκλασίαν, τα μοιράζει όλα εις όσους τύχουν. Δεν κρατεί σχεδόν τίποτε».